

„LUPTA PENTRU LUMINĂ“

„LUMINA PRIN LUPTĂ“

REVISTA LITERARĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANA

DIRECTOR T. H. M. STOENESCU

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 20 Lei
Pe 6 luni . . . . . 10 „
Pe 3 luni . . . . . 5 „

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

4, Strada Regală, 4. — București.

ANUNCIURILE

Linia pe pagina 16 a 20 b.
Linia pe pagina 15, 5 b0.

UN VIS URIT

— FANTEZIE —

Intr'unul din numerile *Revistei Literare*, directorul acestei publicațiuni, prieten cu mine de când eram de o șchioapă—, mă întreabă cu o ironie plămădită cu ciudă de gazetar, dacă, de când dorm, am visat sau nu ceva. Traducție liberă :— Până când cu tăcerea 'mă literară?!

Răspund iubitelui meu prieten, înșirându-i aci visul urit, dar plin de învățăminte, ce am avut în noaptea trecută,—o noapte ploioasă, întunecoasă ca bezna iadului și răcoroasă ca toate nopțile de toamnă.

*

Zăvorit în odaia mea și așezat la gura sobei, unde un foc binefăcător bălbătaia năpraznic, fui cuprins încetișor de o lene vecină cu somnul, care nu întârziă de a mă cuprinde în deplina lui stăpânire.

De o dată mă pomenesc înaintea mea cu un domn oacheș, barbișonat, cu mustățile resfirate și resucite *à la greca*, cu o îmbrăcăminte tăiată după ultimul jurnal de modă și cu un *pince-nez* așezat cu multă obrăznicie pe rădăcina nasului seū coroetic.

— Salutare și frăție! zise stimabilul, inclinându-se înaintea mea cu o curtenie mai mult de cât slugarnică.

— Plecăciune domnule, dar... cu cine am cinstea să vorbesc? întimpinai eu cu oare-care neîncredere și încurcătură.

— Cu *dracul*, prea plecata slugă a dumitale, iubite domnule.

— Dumneta ești dracul?

— Eū insumi.

— Și în ce ași putea să'ți fiū plăcut, iubite domnule Drace?

— Domnul meu, începu dracul barbișonat, eū sunt trimis de Belzebuth să înscriu în cartea neagră pe toți păcătoșii abominațiunilor infernului bucureștean. Și fiind-că mi'am uitat tabletele și călimările într'un unghier de la poarta iadului, te rog să'mi slujești de secretar intim, și te încredințez că te voi face să vezi lucruri foarte uricioase, dar foarte interesante.

— Dar, domnule...

— Nici o vorbă! ești în puterea mea de când nu te mai spovedești la *Popa Stanica*, sfântul Brăilei, și prin urmare, îți ordon să'ți ieși hărtie, cerneală și condee, și să mă urmezi fără să zici pis.

Îl urmau mecanicește, buimăcit, atras

ca de un magnet.

La poarta casei ne aştepta un rădvan căptuşit pe dinăuntru cu catifea conabie, pe capra căruia şedea ţeapăn un muscal cu barba 'n furculiţă şi spân de mustăţi, par'că mâncase din pomana dracului, stăpânul seû.

Ne suirăm în rădvan.

În câte-va minute ajunserăm la *Sala Bossel*, unde se dădea un unic în felul seû: balul *Tinerimeî vesele*.

Furăm primiţi de muzica tuturilor balurilor bucureştene, — cadrile de Offenbach, valsuri de Olivier Mëtra, polci de Lecocq.

— Precum vezi, îmi zise dracul, suntem în mijlocul femeilor cunoscute de noi.

Iată colo, la dreapta, D-ra Lina Magazia, D-ra Sisica Pistol, D-ra Fifina Pantof, D-ra Lilica Cobibiţă, D-ra Smaranda Trei-Stele, şi alte câte-va din cocotele mari ale Bucureştilor, care, fără îndoială, au venit aci, ca şi noi, din curiozitate.

Cerurăm două tăune cu bere de Peleş şi începurăm să ne uităm prin sală la cavaleri. Cavalerii balului erau tinerii *întretinuţi* ai Bucureştilui infam, erau *peştii* cocotelor mai sus pomenite. Ei purtau përul adus înainte ca nişte perciuni, erau îmbrăcaţi ca nişte diplomaţi, purtând nişte cravate bătaioase sub gulerele lor nalte şi băţoase, în picioare bocanci ascuţiţi la vârf ca nişte imineî. Toţi aveau un aer de levire şi de dispreţ. Unii din ei se jucau cu evantaliuri pe care, din când în când, le scoteau din buzunarele din faţă ale redingotei lor. Dacă vâlţuiau, ei se lăsaû să fie târiţi de femeie; dacă dântuiau, ei mergeau cu o cochetărie vrednică de o Celi-menă. Cât despre limbagiû, el nu era curat ca limbagiul ce se ţine la curtea vr'unui prinţ de neam. Mii de draçi! ce limbă

apla! Leliţele de mahala ar fi roşit auzind'o.

Atât eû cât şi dracul, observarăm că *cavalerii-peşti* ne priviau cu multă băgare de seamă.

— Eată ce e pricina, zise dracul, tinerii plănuesc să ne joace vr'un carambol. Ei sunt aici ca la ei acasă şi nu vor să 'şi bată nimeni joc de dênşii.

În adevër oamenii-peşti nu erau mulţumiţi de surisurile noastre ironice.

— Aşteaptă, zise dracul, avem să le probăm că şi noi suntem dintr'ai lor.

Şi dracul îmi dădu o cravată roşie şi'şi petrecu pe după gât un fular trandafiriû; întepeni pălăria mea şi pe a sa pe urechia dreaptă; dupe aceea se sculă şi oferî ţigări *veni-vidi-vici* oamenilor-peşti. Ghiata era topită. Ni se aduse vin cald şi bëurăm în sănătatea damelor cu o efuziune atingëtoare.

— Mi se pare că şi domniî aştia sunt dintre ai noştri, zise una din femei arătându-ne uneia din prietenele sale.

Era d-ra Lina Magazie. 'Mi-o arătase cineva la şosea şi la teatru. Ea era întretinută de un mare avocat cu pretenţiî la minister, care îi da în de ajuns pentru ca dënşa să poată întretine un *om-peşte*.

În acest minut se apropiă de noi unul din prietenii mei, Oprişan Filosofescu. Femeia începu să facă ochi dulci prietenului meu, un judecător în disponibilitate, de profesie filosof peripatetic.

— Nu ceda aşa de iute, ziseiû eû lui Oprişan.

Dar Oprişan deja începuse să 'şi rësucească cu provocare blondele sale mustăţi de ciohodar. Femeia era deja pe genuchiî seî, însă el o luă binişor în braţe şi o puse pe scaun.

— D-șoară, nu sunt liber, zise el.

— Ești *omul* vr' uneia din aceste femei?

— Se poate și una și alta.

— Ingerașule! tu'mi plăci de mor. Sunt în stare să fac prostii pentru tine.

Zicând acestea, ea scoase dintr'un deget un inel în briliante, pe care îl petrecu în degetul cel mic al ex-judecătorului Opișan.

Acesta însă, care se găsea într'unul din acele minute psihologice pe care 'l vom numi minut de înaltă morală individuală, scoase cu grabă inelul din deget și petrecându-l în degetul meu zise, grav ca stăruia fericirii:

— Iată-ți omul, D-ră. Acest ténér este un ștregar *di primo cartella*, care n'are frică de nimic, căci este un siborit, un cinic, un epicurian.....

Hotărit să ved ce se va întâmpla, asvêrlui o ochiadă de Toledo damei în chestie.

— Ei bine! zise ea, dacă valsează na-prasnic, îi voi da inima mea.

Preludiul valsului începu. Lina Magazie mă luă și mă tîri cu frenezie pe câmpul de bătaie.

Lina era încântătoare. Ea mă purtă în acest vârtej al valsului, beată de fericire și nebună de patimă.

— O! prea iubitul meu! cât de mult te iubesc!.... îmi zise ea, leșinând pe jumătate în brațele mele tremurânde.

— Ce dracu, doamnă — îi zisei eu, — ia seamă, ai să mă compromiți. Aici suntem într'un salon, la naiba! trebuie să păstrăm oare care cuviință.

— Mă plictisești cu frazele tale, zise ea supărată. Pentru întâia oară un om face cu mine nazuri de feciorelnic.

Incepusem să pricep obiceiurile locului.

— Ai bani? întrebaiu pe Lina.

— O! câtă plăcere 'mi faci, vorbindu-mi

ast-fel. Eū vreaū ca tu să fii astăseară cavalerul celor cinci poli-imperiali.

D-șoara Lina Magazie scoase dintr'un mic portofoliū cinci piese de aur și mi le puse în mână.

— Și ai să 'mi plătești un supeū, mie și unui prieten al meu. Era vorba de dracul.

— Ori ce vei voi, dacă tu mă iubești, ingerașul meu, îmi zise ea sfișindu-mă cu privirele-ī pătimate. Mie 'mi trebuie un om, gentil ca tine, căruia să'ī spun tot ce am pe inimă. Ce trist este să n'ai pe nimeni, pe care să'ī iubești!

— Mi s'a spus că te ține un avocat mare.

— Da, însă nu'l iubesc, fiind-că 'mi dă bani.

— Dacă tu 'mi vei da bani, eū nu te voi iubi.

— Ce 'mi pasă mie, dacă eū te iubesc?

Ea mă întrebă dacă eram prieten cu cavalerii din sală.

— Nu sunt. Ne salutăm, dar nu ne vorbim unul altuia.

— Imi place mai bine așa, zise Lina, sunt unii din ei prea cum se cade, dar mulți dintre dênșii sunt niște gugumani.

Merserăm să cinăm *en partie carrée*, cum se zice, căci dracul, prietenul meu, sfișise prin a ceda propunerilor extra-conjugale ale uneia din damele din sală.

Cina fu destul de veselă. Ne făgăduirăm marea cu sarea, ne adorarăm... de cinci poli... proectarăm mii de plăceri pentru viitor.

La două ore după miezul nopții, cu toate că amețit de chef și veselie, începui să'mi dau aere de ténér feciorelnic pentru a pleca a casă, însă Lina voi să mă tîrască la ea a casă pentru a mă orbi prin luxul a-

partamentului său. Camera sa de culcat era frumos mobilată cu creton albastru și tran-dafiriu. Patul era de mătase roșie, capito-nat, care se acorda de minune cu cretonul și cu canapeaua de damască albastră. Ob-servaiți pe o etageră la o oglindă o pen-dulă frumoasă care nu mergea.

— Nu băga de seamă, îmi zise Lina, mie nu 'mi place să știu ora. Nimic mai dobitocească de cât o pendulă. Dacă ești fer-icit, pendula ți se pare că merge repede; dacă ești nenorocit, ți se pare că merge ca o birje trasă de două mârtoage.

Filosofia ei era foarte practică.

Când se făcu ziuă, — fiind că nu vream să mă eternizez în acest paradis, mă îm-brăcai în grabă pentru a mă duce acasă....

Ea voi să mă înlănțuească în brațele sale.

— Ce! nu cum-va ai de gând să pleci așa repede?

— Avocatul teu poate să vie, și....

— Avocatul meu nu vine nici o dată înainte de amiază.

Eu înse eram hotărât s'o șterg, căci nu voiam să văd în toate acestea de cât un studiu de moravuri, și văzusem în de ajuns.

— Când mai vii? mă întrebă Lina cu un aer dezolat.

— În tot de-auna! zisei eu.

Însă zicând acest cuvânt, îmi făgăduiam cu statornicie de a nu o mai vedea nici o dată, cu toate că Lina era de o frăge-zime delicioasă, iubitoare până la exces, într'un cuvânt o femeie desăvârșită.

— Scumpa mea prietenă, îi zisei eu strângându-i mâna, nu mă numesc nici *Monsieur Alphonse* nici *Monsieur Arthur*. Făcusem un rămășag cu cine-va ca să văd mai de aproape ce e lumea noastră. Mi-ai dat cincă poli, iată-î; mi-ai dat un inel, iată-l. Acum îți voi da și eu cincă poli și voi fi cvit.

D-ra Lina se înfură așa de mult că'mi asvâli în nas tot ce'i pusesem în mână.

— Cum! strigă ea, m'ai înșelat! Asta este nedemn din partea dumatăle! Piei dinaintea mea! și să nu te mai văd nici-o dată!

Plecai filosofând.

Așa dar, eram în josul spiralei abomi-națiunilor, dupe cum spusese dracul. În-fernul are colțuri noi de la Dante încoa. N'ar trebui oare să fie biciuiți pe piața publică acești infamă și aceste creaturi care necinstesc de două ori amorul? Poate că ar trebui să se mulțumească repetând cu-vintele sfântului Augustin: „Aruncă-te la picioarele crucei, și d-zeu va sfărîma cu mâinele sale aceste lanțuri odioase, care v'leagă în lupănar ca fiarele sălbatece în colivia lor.“ Însă oroarea tabloului nu face oare mult mai divină figura virtuței? V'zând până unde poate să se coboare turma in-famă a femeilor perdute și a oamenilor ce 'și v'nd corpul, nu te întorci oare pentru a respira aerul curat al acelora care au pus ca țintă a vieții lor *datoria*?....

Tot filozofând așa, pe drumul ce ducea de la Lina la mine acasă, mă lovii groaz-nic de stălpul unui felinar.

Tresării,—dar mă deșteptai din somn.

Eram tot în odaia mea, așezat la gura sobei, unde focul binefăcător ce bălbătaia năpraznic, se prefăcuse de mult în cenușe, iar zorile dimineții ivindu-se, anunțau că ziua era să înceapă. Mihail Demetrescu.

1888, Octombrie 1.

AMĂRĂCIUNE

Când mă vezi că sufer, lasă-mă în tăcere
Să mă lupt eu singur cu durerea mea....
Nu cerca în suflet să'mi pui mângăiere, —
Căci ar fi zadarnic: — marea n'ar putea
Să se îndulcească cu un pic de miere.

Th. M. Stoenescu.

FEMEILE

Ne sunt mame dulci ca viața, surori blânde, veselii ângeri,
Ele știu s'ne usuce cele mai amare plângerii;
Obosiți de grijii, necazuri, sau de-al traiului urit
Ca soții ne însenină sufletul posomorit!

Când prin creeri ne brăzdează fulgere de inspiraie
Și carnetul strânge 'n rânduri beabe de mărgăritare,
Este oare cu putință ca 'n tr'al poeziei zbor
Cele mai frumoase strofe s'nu se închine lor?

Filosoful sceptic, aspru, împletind titanici gânduri,
Ca să aște taina vieții... care 'ncepe 'n patru scânduri,
Credeti că el nu ascunde un loșor în al său piept,
Unde cultul de femei să nu fie viu, deștept?

Căpitantul în răsboaiă, fulgerând ca zeul Marte,
Când cu spada lui tăioasă miș și miș de morții împarte,
Sau încununat de glorie în hlamida-i de viteaz,
Nu se 'nchină el femeii ca la un ciresc mireaz?

Omul înjosit de patimă, oțelit în murdărie
Și ocașul care poartă un sigmat de infamie,
Cerșetorul slab de foame, de el însuși umilit
Nu ascund într'al lor suflet câte-un suvenir iubit?

Cine mângăiat nu 'ngână numele-adorat de mamă
Pe cine nu 'nduioșează zîmbetul unei surori,
Pentru-acela fericirea e nebăgătoare 'n seamă,
Iar pe-al vieții câmp se sbate fără soare, fără nori!

S'a zis că femeia poartă raiu 'n ochi,—în sîn trădarea—
Cel mai negru iad în suflet, iar pe buze încântarea,
Și s'a aruncat blesteme, dar... urâsc aste idei;
Căci de sunt în ceruri ângeri, pe pământ avem femei!

Ion N. Iancovescu.

1888 Calafat.

ȚEL DE SUS

(POVESTE)

Un țigan pentru o hoție c'un Rumân se învoise

Căci la un vecin zărise
Un ceasornic foarte bun.
Amândoi la cale pun
Ziua, clipa când să meargă
Și ceasornicul să'l șteargă.
După ce în cas' intrară
Și ciasornicul furară,

Țiganu, mai hoț din fire, lasă pe Rumân să iasă

Și rămasă

Ca să poată să adune și-alte lucruri ce-ar găsi,

Dar de-o dată auzi

Că Rumânul se'ntâlne
Cu stăpânul ce venise
Și văzu că împreună șed în curte și vorbesc.
»Hiu! Pă unde s'o tulesc
»Ca să scap, să n'o pățesc?«
Și zicând așa țiganul, scara podului o vede,
Se repede
Și se suie tocmai sus,
Având gând ca pe'noptate
Să se lase 'nctet pe spate.
—«Cât oiu fi jos, m'am și dus!»
Și făcându-și socoteala a sări pe unde poate,
Pe fereastră capul scoate
Și aude pe tovarăș că acest cuvânt a spus:
«O plăti și el de sus!»
El atunci, în gura mare,
Strigă tare:
«Ba mă iartă, Rumânico, eu nu voi plăti de fel
«Că ceasornicu-i la el».

Gheorghe Adamescu.

VORBE

Ori-cât ai fi de învățat, dacă nu-ți pui
știința în practică, ești un ignorant.

Intre doi înimici vorbește ast-fel, în cât,
de-ar fi să devie prietenii, poziția ta între ei
să nu fie critică.

Cine se împacă cu neprieteni prietenilor
lui, rănește la suflet pe acești din urmă.

Nu avea milă de slăbiciunea dușmanului
teu, căci dacă el te-ar avea în mână, nu i-ar
fi milă de tine.

Omul însurat, dar fără copii, se aseamănă
cu plugarul care a brăzdat pământul, dar
n'a aruncat grăunțe.

Dacă ești ténér, frumos și cu oare-care
calități, nu te amesteca între două femei care
se iubesc, căci le vei face să se certe.

Dumnezeu vede păcatele, și le ascunde;
vecinul nu vede nimic, și clefetește.

UNA-ALTA

Un țeran trăgea să moară.

Fiū-sēū, alergă să cheme preotul ca să'l grijească. Fiind pe la miezul nopți, nu îndrăsnea să bată în ușă, ci stătu acolo până la ziuă. Când se sculă preotul și află pentru ce venise, îl întrebă :

— Bine, mă ! De ce n'ai bătut tare în ușă ?...

— Păi de, părinte, nu vream să te deștept.

— Așa e ; dar tat tu o fi și murit până acuma...

— Ba nu, părinte !... Am lăsat eū pe vecinu să'l ție de vorbă.

* * *

Un pierde-vară admira ecstaziat pe-o ac-triță de la teatru.

Unul din prietenii lui, îi zise :

— Da ce-ai găsit frățioare la dēnsa ? Nu vezi că are un ochii mai mic ca cel-alt ?

— Te 'nșeli ! răspunse admiratorul. Din potrivă, un ochiū îi este mai mare ca cel-alt.

* * *

Știți, fără îndoială, că odinioară, boerii a-veaū pe la curțile lor câte-un *caraghios*, care le înveselea viața în vremuri de amărăciune. Un boier pripășise și el un caraghios, care, pe vremea aceia trecea de cel ma posnaș. Intr'o zi îl trimise stăpānu-sēū din București la Ploești cu oare-care afaceri la o rubedenie din acel oraș. Ajungēnd în Ploești, poliției de acolo nu-i plăcu mutra lui, și, până să spue de unde venea și ce căuta, fu dus techer-mecher înaintea Agalei, care îl întrebă :

— Ia spune mi bre, unde te duceaī așa în fuga calului ?...

— Apoi de, Măria Ta, răspunse caraghiosul, întreabă calul fiind că el mă ducea.

Agaua, riziend de răspunsul lui, îl mai întrebă :

— Cum te numești ?...

— Eū nu mă numesc nici într'un fel ; întreabă pe ai de mă numesc.

— Bine, bine, înțeleg eū, urmă Agaua ; dar, de pildă când te chiamă la masă, cum te chiamă, cum îți zice ?

— La masă ? N'are nimeni nevoie să mă cheme ; eū mă așez la masă înaintea tuturilor.

La răspunsurile lui, toți cei de față rideau cu poftă ; iar Agaua îl mai întrebă :

— Dar ia spune-ne, ce mai era prin București când ai plecat ?...

— Era ceva, — dar ce era... vezi Măria Ta... Toate prāvāliile și toate casele erau închise...

— Vai de noi ! strigă Agaua, o fi fost revoluție...

— De ! O fi fost...

— Da la ce ceas ai plecat ? îl întrebă cine-va.

— La două ceasuri dupe miezu nopții....

Atunci înțelesēră că era caraghiosul vr'unu boier din București, și așa-i deteră drumul să se ducă p'aci încolo, căci alt-fel n'o mai scotea la căpătāiū cu el.

Ajungānd la rudenia boierului, acesta îl întrebă :

— Ce mai e nou pe la București ?

— Ce să fie... Azi dimineață s'aū sculat o sută de mi de oameni...

— Cum ?... ce fel ? Pentru ce ?...

— Pentru ce ? ca să se culce deseară !

— Dupe ce 'și termină afacerea, plecā să se 'ntoarcā acasă. Pe drum întâlni un biet creștin care tocmai își îngropase nevasta, și mergea spre casă plāngānd.

— De ce plāngi, omu lui D-zeū ? îl întrebă caraghiosul.

— Cum să nu plāng, dacă mi-am pierdut nevasta !...

— Imi pare rēū ; dar ce să'ți fac ! n'am găsit'o eū.

— Nu înțelegi ce vrei să spuī... A murit. A murit sērmana ; și mă iubea.

— Ași ! Te iubea ! îl întrerupse caraghiosul ; dacă te-ar fi iubit, nu pleca de lângă tine !

Până și nemāngāiatul bărbat, de unde plāngea, începu să rizi.

Zetta.

D-nul C. Esarcu ne trimite prospectul privitor la expozițiunea de Bele-Arte ce se va face la Atheniul Român. Il publicăm mai la vale, constatând cu plăcere și admirând interesul ce poartă Atheneul artelor noastre. Credem de prisos a mai aduce laude acestei inițiative, faptele vorbind de sine. Suntem din 'nainte siguri că reușita expozițiunii va fi strălucită; căci pe lângă concursul ce credem că și va da fie-care, temeiul principal va fi în activitatea și persistența d-lui Esarcu, care ne-a dovedit îndestul, prin ridicarea frumosului edificiu al Atheneului,—că nimic nu e cu nepuință, când omul voește și lucrează.

Din parte-ne urăm cea mai deplină reușită expozițiunii ce organizează Atheneul.

ATENEUL ROMAN

O EXPOZIȚIUNE DE BELE-ARTE

Atheneul Român, voind a constata starea artelor frumoase în România în momentul terminării palatului său, a hotărât să organizeze în salile acestui palat, o expozițiune de Pictură, Sculptură și Arhitectură, cu toate ramificațiunile lor.

Luând o asemenea hotărâre, Atheneul își continuă misiunea sa de a desvolta și a propaga gustul Belor-Arte în România, de a încuraja pe artiști, chemând asupra operilor lor atențiunea publică, de a deștepta din ce în ce mai mult în clasele avute dorința de a și procura operile de arte ale artiștilor noștri, de a crea, cu un cuvânt, un curent artistic în România pe lângă atâtea altele ce există în sîmul său.—Ateneul face dar apel către toți artiștii români din țară de a adresa operile ce voesc a expune Șefului Cancelariei sale D-nul Alex. Stăncescu (Palatul Ateneului), care le va da o chitaanță în regulă despre aceste opere, chitaanță în virtutea căreia obiectele li se vor libera la închiderea Expozițiunii.

Natura operilor ce se vor primi întră în următorul cadru :

Pictura : *Pictură cu uleiă pe pânză, pe lemn sau pe ori-ce fel de ipsose. — Acuarele—Pasteluri—miniaturi și desemnuri de toate felurile—picture pe smalt, pe farfurie,—pe porțelan,—cartoane, etc.*

Sulptura : *Sulptură de statuă, busturi, medalione, Pietre scutpate în relief,—Pietre sêpate.*

Architectură : *Desemne și modele de arhitectură, studii și fragmente, Representații și proiecte de edificii, Restaurații dupe ruine și documente.*

APLICAȚIUNEA ARTELOR

Gravuri și litografii : Sêpătură în negru, Aqua-forte, gravuri cu mai multe colori, Litografii în negru cu creion și cu pensulă, Cromolitografii, Picturi pe stofe, picturi de decoruri, modele și tiparuri pentru figuri, ornamente, etc. Sculpturi ridicate din ciocan și pe table de metal, obiecte turnate, estampuri, cameuri, obiecte de plastică industrială decorative, obținute prin procedeu mecanic, reducțiunii, etc. Monede și medalii.

Fotografii pe hârtie și pe sticlă : Arginterie artistică.

Bronz de arte, turnătorie de arte diverse, fierărie de arte, metaluri prelucrate.

La aceasta se va putea adăuga opere de impremerie, legătorie de cărți, mobilier artistic și bronzerii.

Obiectele se primesc în toate zilele în localul Palatului Atheneului de la orele 9¹/₂ până la 12 dimineața și de la 3 până la 6 ore dupe amiază.

Deschiderea expozițiunii fiind fixată pentru 1 Noembrie a. c. obiectele vor trebui a fi trimise până la 25 Octombrie curent.

Când expozițiunea va fi completă, Comitetul național pentru expozițiunea universală din Paris va fi invitat să

numească un juriu pentru a alege operele ce cu consimțământul artiștilor, vor putea figura la această din urmă expozițiune.

La închiderea expoziției, Atheneul va distribui recompense artiștilor a căror opere vor fi premiate.

BIUROUL ATHENEULUI.

DRACI, DRACI, DRACI...

Sunt pe lumea asta nenorociri, la întâlnirea cărora ar trebui să te înec plânsul, și cu toate astea rizi până la lacrimi.

Sunt manii care, încuibându-se în creierul bietului om, mișuiesc cu atâta furie și-i fată atâtea monstruoziități, că 'l aduc sërmanul într'o așa stare, îl împing la așa fapte, că nu mai știi, e bolnav în realitate sau se preface.....

Am văzut atâți maniaci, și oare cine nu vede în toate straturile societății noastre? mă întâlnesc zilnic cu atâți nebuni, că așa avea dreptul să nu mă impresionez la întâlnirea vr'unui rățacit pe calea lungă a seninei cugetări. Cu toate astea, boierul Năstase m'a făcut să-mi pară că 'nnebunesc eu însu-mi într'o zi de 1-iu Aprilie.

Nu știu cum, nu știu de unde, mă molipsisem și eu de mania iubitorilor de câini. Văzusem la cine-va un cățeluș din rasa șoricarilor, drăguț, mititel de 'l călcai în picioare, și 'mă venise pofta să am și eu unul. Nepuțând să 'l capăt de nicăieri, anunțaiu la vr'o două gazete, că sunt doritor d'a cumpăra un ast-fel de dobitoc, și cu toată nerăbdarea mea, nici un vînzător nu se arătă.

Intr'o zi de înteu Aprilie dis de dimineață, îmi veni o scrisoare; o deschisei și cetiiu:

Domnul meu,

Sub-semnatul avînd de vînzare un câine ca cel ce ați anunțat la gazete, vi 'l pot procura în bune condițiuni.

Boier Năstase
Strada..... No...

Uitându-mi că 1-iu Aprilie e ziua păcăle-

lilor și nerăbdător d'a avea dobitocul cât mai repede, mă îndrumaiu spre originalul Boier Năstase, care 'mă scria, și ajunsei în strada și la numărul arătat în scrisoare.

În curte îmi eși înainte o slujnică bătrână, căruia 'i spusei că am priimit o scrisoare și că.....

— A! d-ta ești cu scrisoarea?..... poftim înăuntru la boierul; e cam bolnav.... dar.... poftim înăuntru.

Adevărul era că scrisoarea ce priimisem, 'mă-o trimiseseră prietenii ca să mă păcălească, și că scrisoarea de care înțelesese servitoarea era cu totul alta, trimisă unui doctor; dar, în fine, neștiind cum merge treaba, deschisei ușa odăiei în care era boierul și intraiu.

De-o dată un glas de bătrân, venind din fundul patului, mă opri pe loc:

— Stăi!... Nu te mișca! îmi strigă acel glas; apoi urmă:

— Să nu te apropii, că te năpădesc furnicile! nu te mișca că te 'ncalecă dracii!....

— Ce furnici? Ce dracii? întrebaiu eu încremenit.

Nu mai era nimeni în odaie, afară de bătrânul boier Năstase, care, lungit în pat, da din mâini și din picioare, ca apucat de năbădăi.

De și surprins de modul cu care mă priimise, mă apropiaiu de dînsul și zisei:

— 'Mi-ai scris, domnule, că ai un câine...

— Ce câine, d-le! Draci! Draci!.. Furnici!..

Mă uitaiu mă bine la dînsul, și atunci înțelegi că aveam aface cu un nebun.....

Vrusei să plec, dar curios cum e omul, cătaiu cel puțin să nu 'mă fie drumul de geaba, să aflu ce se întâmpla cu dracii și cu furnicile.

Mă apropiaiu și măi mult de patul bolnavului, și, fără voia mea, mă pufni risul:

Boierul Năstase, cel puțin așa credeam eu că 'l ch amă, — întins în pat, avea o umbrelă deschisă d'asupra capului; pantalonii erau aduși jos până peste picioare și legați cu curele; mâinele îi erau tot asemenea vîrate în mînicile cămășei, legate și ele cu sfoară groasă; ai fi crezut că este ciung și olog.

— Ce ai boerule? îl întrebai eu.

— Ce să am! d-ta nu vezi ce de draci sunt împrejurul meu.... Ia te uită, ce de furnici.... Am deschis umbrela să nu mă plouă furnici, și ele îmi intră pe mânicile cămășii, pe sub pantaloni..... M'am legat cum mă vezi și tot de geaba.... Dar draci?.... uite, unu, doi, trei, zece, o sută, o mie....

— Eū nu vĕz nimic.....

— Nimic... Nimic!... da nu 'i vezi, chiorule!..

— Ba, da! îi vĕz... unu, doi, trei, zece, o sută, o mie.... Dar de unde-aū venit atâtea?

— Știi eū?.... Azi dimineața, a venit un drac cu un cazan la spinare .... Mi l'a pus în mijlocul casei, și-aū început să iasă din el, draci, draci, draci, draci, draci.... uite.... uite unul d'asupra umbrelii.... piei! ucigă-te crucea!.... Vezi, iată unul pe sobă, îmi dă cu sic.... iată altu pe sub picioarele d-tale, păzește-te să nu 'ți intre în pantaloni... Da nu simți, bre omule?... Ei poftim! unul s'a apucat de coadă și se învârtește în loc..... Da drăcoica asta, n'o vezi? a fâtat în pat la mine draci, draci, draci, draci... Ia-ascultă domnule, ia o lopată și vin de rănește furnicile astea.... N'am mai vĕzut așa drăcărie și furnicărie ca la mine!...

Luaiū o lopățică de la gura sobei și mă făciū că rănesc furnicile, măi apucaū un baston de după ușă, și începuī să croiesc în dreapta și în stânga, ca și cum ași fi gonit draci.

Bătrânul părea că răsuflă și 'mī zise:

— Îți mulțumesc tinere.... D-zeu te-a trimis pe ziua de astăzi..., Ai mei nici nu vor să mă dea prin casă, zic că sunt nebun.... Dar spune, n'ai vĕzut cu ochii d-tale draci și furnicile?....

— Vĕzut, boerule, vĕzut!....

— Ei, uite așa 'mī pate suflețelu toată ziua și noptica, — și ai mei nu vor să mă crează.... unde mă întorc tot draci... la masă draci, în pat draci.... în dulap draci... uite-ī iar aū început să vie.... Iaca, stai să-ī vezi bine și d-ta... Ține!... pune mâna pe el, s'a așezat turcește la picioarele mele..... m'a apucat de pantaloni, trage.... îmi deslegă curelele.... Nu 'l lăsa! Nu 'l lăsa!...

Și cu o furie de leū, bătrânul se sculă în mijlocul odăiei, se deslegă la mâini, începu să dea cu tot ce îi eșia înainte, mă croi și pe mine c'un scaun peste picioare, așa că nu știui cum să fug măi repede. În curte, mă întâlui iarăși cu servitoarea, căreia 'i zisei:

— Da de ce dracu nu 'mī-ai spus că stăpănu-tĕu are draci?....

— D-ta de ce ești doctor? să 'l vindecī..

— Ce doctor? de unde doctor?... Era vorba d'un câine....

— Ce câine, d-le? draci!... draci!...

— Ai dracului draci! bombăniū eū, eșind din curte și uitându mă înapoi, de teamă să nu priimesc vr'o nouă lovitură peste picioare.

Când ajunseiū acasă, în locul câinelui dupe care plecasem, mă vĕzui la subțioară c'o evanghelie cât toate zilele. O luasem din repeziciune de pe masa boierului, ca să mă apĕr, ca cu o pavază, de loviturile lui, și, de zăpăcit cum fusesem, plecasem cu ea la subțioară. O deschiseiū, ce să vezi? *Vămile Vĕzduhului*. La fie-care două trei foi, erau zugrăviți sfinți și draci... Vezi, d'aia vedea boier Năstase numai draci, draci, draci... Cetise prea mult *Vămile Vĕzduhului*.

Dar bine, — prietenii mei dacă voiaū să mă păcălească de r-iū Aprilie, de ce m'aū trimis tocmai la boier Năstase?

Știți pentru ce?

Pentru ca să am și eū cu ce vĕ păcăli.

Căci, să vĕ spun drept, boier Năstase de și o fi existând, — eū nu l'am vĕzut nici odată.

Th. M. Stoenescu.

ANGERUL ȘI SIHASTRUL

(STUDIU COMPARATIV)

Morala exprimată prin povestea de față, a făcut-o să devie una din cele mai răspândite. Ba ce e măi mult, a intrat și în literatura populară nescrisă și, precum vom vedea măi la vale, s'a transformat într'un șir de basme și povești populare analoage. Punctul

comun tuturor variantelor — și aceasta nu trebuie pierdută din vedere — este călătoria pământescă a două ființe din care una cel puțin este înzestrată cu o putere și o pătrundere supraumană; și tot de-odată: un șir de acțiuni ciudate, care însă la urma urmelor dovedesc a fi de o înțelepciune rară.

Cercul acestei povești fiind foarte întins și numărul paralelelor și variantelor în literaturile occidentale foarte mare, nu le voi urmări aci cu deamănuntul și nici nu le voi înșira măcar titlurile. Mă voi mulțumi a indica bibliografia și a alege din toate variantele una, care se află tradusă în limba română.

Vorbesc de faimosul roman *Sadic* al lui Voltaire, compus mai în întregul lui din nule și povești populare, mare parte de origine orientală¹).

La 1831 a fost tradusă de către d. Căpățineanu²).

Capitolul al XVII-lea intitulat Pustnicul (pag. 99—108) coprinde povestea care ne interesează. Cu toate că este cam dezvoltată, totuși o reproduc mai în întreg, sărind numai pe ici pe colea câte-va discursuri și reflexiuni:

«Mergând (adică Sadic) întâlni un pustnic, a cărui barbă albă și cuvioasă, se scobora până la brâu. Acesta ținea o carte în mână, pe care citia cu băgare de seamă. Sadic se opri și-i făcu o închinăciune adâncă. Pustnicul i se ploconi cu un aer atât de nobil și atât de blând, în cât Sadic fu curios d'a vorbi cu el. Îl întrebă ce carte citește.

«Asta e cartea ursitorilor», răspuse pustnicul. «Pottești să citești și tu ceva?»

«El dete cartea în mâinile lui Sadic, care cu toate că știa multe limbi, nu putu să scoată nici măcar o vorbă.

«Aceasta întărâtă și mai mult curiozitatea sa.

«Mi se pare că ești foarte necajit» îi zise acel părinte.

«Oh! am dreptate a fi» răspuse Sadic.

¹). Despre această carte eu am vorbit deja în a mea: *Literatura populară română*, pag. 145.

²). Acuma de curând s'a tradus pentru a doua oară într'o limbă modernă imposibilă. Eu mă țin de traducerea cea veche, care, deși păcătuște pe ici pe colea, e totuși scrisă într'o limbă mai corectă.

«Dacă vei priimi ca să te însoțesc, adăogă bătrânul, poate îți voi fi de folos, căci am răspândit de multe ori simțiminte de mângăere în sufletele nenorociților.

«Sadic insuflat de vorbele și învățăturile pustnicului, simți respect pentru aerul, pentru barba și pentru cartea lui. Căci pustnicul vorbea despre ursitoare, despre dreptate, despre moral, despre binele peste tot, despre slăbiciunea omenească, despre virtuți și viciu cu o curgere de cuvânt așa de vie și atât de umilitoare, în cât Sadic se simți tras către el de o plăcere nepricepută.

«El îl rugă foarte tare să nu-l lase nici de cum, până se va întoarce la Vavilon. «Mie mi se cade să ți cer această facere de bine, zise bătrânul. Fă-mi jurământ pe O-sormad, că nu te vei despărți de mine la orî-ce voi face cu câte-va zile d'acîi înainte». Sadic făcu jurământul și plecară amendoî.

«Seara ajunseră la o curte frumoasă. Pustnicul ceru găduire pentru el și pentru tovarășul său. Portarul, ce se părea că este un domn mare, îi băgă în lăuntru cu un fel de bunătate silită, și-i înfățișă la altă slugă mai mare, care le arătă apartamentele stăpânului cele frumoase. La vremea cinei îl puseră la masa lui, în locul cel mai de jos, fără să-i cinstească stăpânul casii măcar cu o singură întrebare sau căutătură; dar bucate avură ca și cei l'alți, delicate și cu îndestulare.

«Dupe aceia le deteră de spălat într'un lighian de aur, împodobit cu smaragduri și rubinuri. Îi duseră să se culce într'o cămară frumoasă și a doua zi dimineață o slugă le aduse câte o bucată de aur la fieși care și le pofți cale bună.

«Stăpânul casei, zise Sadic mergând, mi se pare a fi un om darnic, cu toate că este cam mândru, căci priimește oaspeții cu nobilitate». Zicînd aceste vorbe, băgă de seamă că un bozunar de ale pustnicului, era foarte umflat și întins; aci văzu ligheanul de aur împodobit cu pietre scumpe, pe care'l furase. D'o cam dată nu îndrăzni să-i spue nimic, dar nu știa, ce să hotărească de mirarea cea ciudată în care se afla.

«Pe la amiază, pustnicul se arată la poarta unei case foarte mică, unde locuia un bogat scump; aci ceru găzduire pentru câte-va ceasuri. O slugă bătrână și îmbrăcată prost îi priimi cu o vorbă foarte aspră, și băgându-i într'un grajd, le dete câte-va măslinute putrede, niște pâine proastă și bere stricată. Pustnicul beu și mănca cu o căutătură așa de mulțumită ca și seara; după aceia, întorcându-se către acea slugă bătrână, care îi privea pe amândoi, ca să vază ce mai cer și care îi silea de a pleca mai curând, îi dete cele două bucați de aur, ce căpătase dimineața, și-i mulțumi cu toată sirguința. «Te rog, adăogă el, ca să-mi înlesnești de a vorbi cu stăpânul tău». Sluga plină de mirare, pofti pe amândoi călătorii înăuntru. «Slăvite domnule, zise pustnicul, eu nu știu cum să-ți mulțumesc cu idestulare pentru bunătatea cu care ne-ai primit. Binevoește a priimi acest vas de aur ca un prost dar din partea mulțămirii mele».

«Scumpul fu cât pe aci să cază amețit de bucurie mare.

«Pustnicul nici numai aștepta să se desmeticească din uimirea bucuriei sale și plecă repede cu ténérul său convoiajor.

«Părintele meu, îi zise Sadic, ce sânt acestea care vèz? Tu, mi se pare, că nu asemeni la nimic cu cei alți oameni: tu fură un vas de aur împodobit cu petre scumpe de la un domn, ce te priimește cu mare cuviință, și l dai unui om, ce te caută cu mare nesocotință și necaz».

«Fătul meu, respunse bătrânul, acel om mândru, care priimește pe străini numai pentru deșertăciune, ca să se mire de bogățiile sale, se va face mai înțelept; iar scumpul va căuta oaspeții mai bine d'acî înainte. Nu te mira de nimic, ci vino dupe mine».

«Sadic încă nu știa de are de aface cu cel mai nebun, sau cu cel mai înțelept dintre oameni; dar pustnicul vorbea tot cu mărime și Sadic, fiind legat cu jurământ, nu putu să se despărță de el.

«Seara ajunseră la o casă zidită frumos, dară simplă, unde la nimic nu se vedea,

nici cheltueala cu prisos, nici scumplete. Stăpânul ei era un filosof depărtat de lume, care cultiva în pace virtutea și înțelepciunea, și căruia nu i se ura cu viața aceasta. El avusese plăcere a zidi acest sălaș, în care primea pe streini cu mare nobilitate, fără să arate cea mai mică pompă. Eși el însuși înaintea acestor doi călători, pe cari îi odihni d'ocamdată într'un apartament îndemânatec. Peste puțin veni iar el însuși, ca să-i cheme la o cină curată, și la vreme în șederea la masă, el vorbi slobod despre cea din urmă revoluție a Vavilonului.... În conversația lor, se învoiră a mărturisi, că lucrurile lumii aceștia nu merg tot d'auna dupe voia celor mai înțelepți. Pustnicul ținea mereu cum că nu cunoaște neștine căile proniei și că oamenii se înșală, când judecă de un tot, din care abea cunosc o parte foarte mică.... Dupe ce pustnicul cu Sadic remaseră singuri, lăudară foarte mult gasda lor.

«In luminatul zilei, bătrânul deșteptă pe tovarășul său. «Trebuie să plecăm, zise el, dar până încă dorm toți, voi să las acestui om o dovadă de cinstea și dragostea mea pentru el.» Zicând aceste vorbe luă un tăciune și puse casii foc. Sadic spăimântat, începu să țipe și vru să'l oprească de la ast-fel de grozavă faptă, dar pustnicul îl trăgea printr'o putere nepricepută, și casa rămase încinsă de flacări.

«Pustnicul ce se depărtase acum cu soțul său, o privea arzând cu mulțumire. «Slavă lui Dumnezeu, zise el, iată casa iubitelui meu gazdă prefăcută în cenușă».

«La aceste cuvinte Sadic fu cât p'aci d'a rîde și a înjura pe cuviosul părinte, a'l bate și a fugi; dar nu făcu nimic, și, fiind tot-d'auna supus de puterea lui, merse dupe el, fără voia sa, până la conacul următor.

«Asta fu la o veduvă milostivă și de treabă, care avea un nepot de patru-spre-zece ani, plin de plăceri și singura ei nădejde. A doua zi porunci nepotu-său d'a petrece pe călători până la o punte a căreia trecere era cam primejdioasă, fiind ruptă de curând.

«Junele merse cu multă voință înaintea călătorilor. Când se vèzură pe punte, pustni-

cul zise către copil: «Vino, trebuie să-mi arăt mulțumirea către mătușă-ta». Atunci îl luă de păr și-l aruncă în rîu. Copilul se confundă și, după ce se ivi încă o dată pe d'asupra apei, rămase înghițit pentru tot-d'auna.

«O, fiară sălbatică! o, cel mai spurcat din toți oamenii! strigă Sadic.

«Tu mi-ai făgăduit mai multă răbdare, îi zise pustnicul tăindu-î vorba; cunoaște, că sub cenușa acelei case, unde pronia a pus foc, stăpânul ei a găsit o comoară foarte mare; tinerului acesta, căruia pronia i-a curmat viața, ar fi junghiat pe mătușa sa după un an, și pe tine după doi.

«Cine ți-a spus, barbarule, strigă Sadic; și chiar să fi aflat întâmplările acestea în cartea ta de ursitori, și se cădea ție să îneci un copil, ce nu ți-a făcut nici un rău?

«Pe când Sadic vorbea, băgă de seamă, că bătrânul nu mai avea barbă, și că obrazul său câștiga frumusețea tinerețelor. Haina sa de pustnic nu se mai văzu, ci patru aripă frumoase acoperea un trup măreț și strălucit de lumină. «O, trimisule din cer! o, înger dumnezeesc! strigă Sadic căzând în genuche; tu te-ai scoborît din tărîe ca să învești pe un slab muritor a se supune poruncilor pronii». «Oamenii, zise îngerul Esrad, judecă toate fără a cunoaște ceva, tu erai cel mai vrednic de fi luminat.»

Până aci povestea lui Voltaire, pre-cum se vede, este lucrată pe aceeași *canava*, numai colorile și episoadele diferă puțin.

Pe lângă unele paralele identice, s'au introdus alte diferite în lungul șir, ce număra această poveste în literatura europeană.

Făcând parte din faimoasa colecțiune medievală, cunoscută sub numele de «*Gesta Romanorum*» cap. 30 paralelele ei sunt indicate de Osterley, p. 724—725, la cari mai adaug cele islandice pomenite de Gerind ¹⁾ și mai ales paralele rusești și slavonești pomenite de Pypin ²⁾.

Tuturor însă le-au rămas necunoscute paralele române. Tot așa a fost cazul cu Gas-

ton Paris ³⁾, care s'a ocupat cu chestiunea *originei*: de unde se trage această poveste și cui se datorește isvodirea și introducerea ei în literatura universală.

Aceasta este și chestiunea la care voi să răspund aci, și tot de-odată voi să merg un pas mai departe ca predecesorii mei.

Înainte însă de a vorbi despre originea, să mai urmărim această poveste și într'un alt cerc de literatură populară, de care n'au ținut seamă asemenea acei ce au studiat această poveste; și adică: intru cât a devenit povestea despre *îngerul și săhastrul* literatură *orală*, nescrisă. Nu voi să urmăresc acest șir de povești în toate ramificațiunile sa'e, căci o dată proprietatea poporului se schimbă și se modifică în nenumărate forme.

În loc de un ânger și un muritor sau o persoană cu putere și prevedere supranaturală și alta cu puteri mărginite, întâlnim sau pe D-zeu cu un ânger, sau pe Christos cu sf. Petru călătorind pe pământ și făcând fel de fel de lucruri ciudate, dar în sfârșit toate tinzând a dovedi înțelepciunea și bunătatea lui D-zeu.

Grimm ¹⁾ a menționat un șir de ast-fel de povești, în legătură însă cu pretinse călătorii ale zeilor din Mitologia germană. După mine acele povestiri mitologice în loc de a fi originalul poveștilor populare, sunt din potrivă asemenea derivate din aceleași isvoare, de unde au luat naștere și cele din urmă. În cazul nostru, legendele germane nordice sunt reflexul tradițiunilor clasice și orientale.

Dr. M. Gaster.

(Va urma)

DIN SUPERSTIȚIILE POPORULUI

O fată mare se ferește a lua în căsătorie un bărbat văduv, sub cuvânt că pe lumea cea l'altă ea va rămâne văduvă, *căci bărbatul va avea de soție femeia d'întîiu.*

¹⁾ Deutsche Mythologie, p. XXXVII și adaus în ed. 4-a Berlin 1877.

³⁾ La poésie du moyen âge, Paris 1887, p. 151 urm.

¹⁾ Islendzk, Aeventyri, Halle 1882, No. C.

²⁾ Ocerkŭ lit. Istorii star. povest. I skazoku ruskih St. Petersburg 1833, p. 193.

Când cine-va dă altuia vre-un cățel sau pisiu, să i se plătească; *căci alt-fel va avea pe lumea cea l'altă câini și pisici de pomand.*

Flăcăii și fetele mari, la masă, nu mănâncă așa mult, căci își mănâncă din noroc.

Dacă Sâmbăta se croește ceva, tot în acea zi să se și isprăvească, *căci alt-fel se întâmplă boală.*

Noaptea să nu se aducă apă de la vr'o fântână, *căci împrejurul ei joacă elele, și cel care va lua apă, îl vor lua elele.*

Primă-vara cine aude întâiu brotăceii cântând, să dea de trei ori peste cap, ca să nu fie anul secetos.

Femeile care se scaldă cu cicoare, nu fac copii.

Pâinea să nu se puie pe masă cu coaja de jos în sus, *căci trage a sărăcie.*

Să nu doarmă cine-va cu fața în sus și cu mâinile pe piept, *căci trage a moarte.*

Când se fură cuiva ceva, să bage o cracă de bușuoc într'un puț de unde se bea apă, *că 'l va găsi.*

Când cântă coțofana împrejurul casei, *prevestește venirea rudelor.*

Să nu se scuie om pe om, *căci pe lumea cea l'altă se linge unul pe altul.*

George S. Ioneanu.

REVISTA MILITARĂ

Organizația actuală

ARMATEI GERMANE¹⁾

(Urmare și fine)

Cavaleria germană are 93 regimente, cu 465 escadroane, 2,359 ofițeri, 64,589 soldați și 62,469 cai. Aceste regimente se repartizează în modul următor :

Prusia	73 reg'm.	a câte 5 escadr.	= 365.
Bavaria	10 " " "	5 " "	= 50.
Saxonia	6 " " "	5 " "	= 30.
Wurtembergul	4 " " "	5 " "	= 20.

¹⁾ Vezi No. 15, pag. 175.

Ele se împart în :

Cavaleria tare : 10 regimente de prusieni, 1 regiment de saxoni și 2 regimente de bavarezi.

Cavaleria de mijloc : 25 regimente de ulani, din cari 19 prusiene, 2 saxone, 2 bavareze și 2 Wurtembergeze.

Cavaleria ușoară : Dragonii : 28 regimente din cari 26 prusiene și 2 wurtembergeze. Husarii : 20 regimente, din cari 18 prusiene și 2 saxone. Călăreți-ușori : 4 regimente bavareze.

Afară de câte-va excepții, regimentele de cavalerie au câte 25 ofițeri, 667 soldați, 62 cai pentru ofițeri și 667 cai pentru trupă.

Brigadele au un efectiv de 2 până la 4 regimente. Diviziunile de cavalerie cuprind în general 3 brigade.

Artileria de campanie germană cuprinde 368 baterii, din cari : 283 prusiane, 40 bavareze, 23 saxone și 18 wurtembergeze. In acest număr mai intră 46 baterii călări, din cari 38 prusiene, 6 bavareze și 2 saxone.

In timp de pace, bateriile au câte 4 tunuri, ceea ce dă în total un efectiv de 1476 tunuri. Numai câte-va baterii călări au câte 6 tunuri în timp de pace.

Bateria montată are în timp de pace 4 ofițeri, 87 soldați, 5 cai de ofițeri și 44 cai de trupă.

In aceleași condițiuni, bateria călare are 4 ofițeri, 89 soldați, 9 cai de ofițeri și 76 cai de trupă.

Fie-care regiment de artilerie se compune din 2 sau 3 *Abteilungen* (grupe) de câte 3 sau 4 baterii. Două regimente formează o brigadă, unul dă bateriile divizionare și cel-alt bateriile de corp. Artileria de campanie are în timp de pace 1,939 ofițeri, 38,098 soldați și 17,232 cai.

Artileria pedestră, afectată apărării și atacului, cuprinde 31 batalioane cu 730 ofițeri și 17,226 soldați. Batalioanele, în general de câte 20 ofițeri și 457 soldați, au câte 4 companii. Sunt 24 prusiane, 4 bavareze, 2 saxone și 1 wurtembergeză. Două batalioane constituie de obicei un regiment.

Geniul cuprinde în timp de pace 558 ofi-

țeri și 12,285 soldați, formând 19 batalioane de pedestri și 5 batalioane de drum de fer. Regimentul prusian de drum de fer are 4 batalioane de câte 4 companii. Batalionul bavarez are 4 companii.

Batalioanele prusiane au câte 4 companii ca și cele saxone și wurtembergeze. Batalioanele bavareze au câte 5 companii, din care 3 de campanie și 2 de câmp și 2 de fortărețe, cu 25 ofițeri și 495 soldați.

Batalioanele de *pionieri* nu sunt înregimentate. Ofițerii corpului de ingineri au un serviciu deosebit de acela al pionierilor.

Trenul coprinde 18 batalioane cu câte 3 companii; plus o companie de Hesa, cu un efectiv de 256 ofițeri, 5,111 soldați și 3,310 cai.

Landwehrul posedă, în timp de pace, cadrele a 277 batalioane cu 316 ofițeri și 4,862 soldați. Aceste batalioane, grupate în brigade, formează regimente. Două districte de batalion de Landwehr, corespunde în general cu un regiment de infanterie de linie. Garda își scoate rezerviștii din toată țara; armele speciale, în care intră și cavaleria, se recrutează în fie-care corp de armată din totalitatea unei regiuni.

Efectivul total al armatei germane, în timp de rebel, se poate evalua la:

36,582 ofițeri.

1,493,691 soldați.

27,000 ne-combatanți (medici, casieri, veterinari, etc).

331,904 cai.

2,952 tunuri.

Afară de acestea, *flota germană*, coprinde: 98 bastimente. Dintr'ênsele, 88 reprezintă 178,352 tone, cu o putere nominală de 161,705 cai. Echipagiul lor se urcă la 16,753 oameni.

CIOCOII VECHI ȘI NOUI

SAU

CE NAȘTE DIN PISICA ȘOARECĂ MĂNÂNCĂ
ROMAN ORIGINAL

de

Nicolae M. Philimon

(Urmare)

Fanariotul ascultă cu luare aminte socotelile ce-i înfățișă Păturică, dar când ajunsese

la încheiere și văzu luate de vânt cele una sută de pungă de bani, și o datorie nouă de 16,670 lei cu dobândă ovreească, oftă din adâncul inimei; dar în momentul când se gătea să facă oare-cară băgări de seamă și muștrări vetafului său de curte, ajunse la urechea sa sgomotul unei trăsură ce se oprise la scara caselor sale.

Păturică eși să vadă pe vizitator și revenind, anunță pe chira Duduca.

— Duduca! exclamă fanariotul cu surprisă.

— Da, milostive stăpâne, dumneaăi.

— Lasă-mă dar singur, și te voi chema la trebuință.

Păturică plecă capul în jos și eșind din cameră, se întâlni față în față cu Dnduca, căreia îi șopti încet: — «să te vĂz, acum este timpul».

— Lasă pe mine, rĂspunse ea cu un accent ce se stinse pe frumoasele ei buze, precum se stinge o armonie de tonuri musicale purtată pe aripile vĂntului din locuri depărtate; apoi intră în iatacul grecului și șezu pe sofa lângă dĂnsul. Vestmintele ei simple dar bine tăietate, coafura cea împănată cu rose și micșunele, parfumurile cu care era stropită și, mai pre sus de toate, grațiosul aer ce avea în acea seară, arătau până la evidențĂ necesitatea ce avea ea de a încanta și a ameți pe fanariot mai mult ca tot-d'auna.

Scopul ei era deja pe jumătate împlinit, căci fanariotul, cum o văzu, deveni palid și începu să-i tremure fibrele de emoțiune.

— Dumnezeule! CĂt ești de frumoasă Duduco, exclamă el cu ochii rĂtăciți, și cercĂnd cu mĂna tremurĂtoare sĂ apuce pe a frumoasei cochete.

— RĂzi de mine, cocoane Adronache, eu nu sunt atĂt de frumoasă precum zici.

— Nu, Duduco, îți spuĂ adevĂrul.

Greaca se plecă și-l sĂrută pe obraz cu un transport de amor prefăcut, luĂ mĂna lui într'ale sale și o acoperi de sĂrutĂri, apoi cĂzu în niște meditațiunĂ, pe carĂ fanariotul le tĂlmăcea în multe chipuri, dar toate în favoarea amorului sĂu.

Mai multe scene de un amor delicios se

petrecu între dênşii, dar când greaca crezu că a sosit timpul de a da lovitura decisivă, se prefăcu că cade într'o adâncă întristare, oftă cu o prefecătorie ce nu s'a văzut pân'acum chiar la cei mai lăudaţi actori dramatici ai teatrului nostru, şi vërsă câte-va lacrimi mincinoase.

Fanariotul o privi cu estas şi durere de inimă, căci din nenorocire o iubea până la nebunie. In momentele acestea, vicleana femeie scoase o gevrea albă din buzunarul unei scurteici blănită cu *cacom* alb, şi îşi şterse ochiul, apoi îmbrăţişă pe fanariot şi începu a l săruta cu buzele ei rumene şi arzătoare ca focul.

Aceste fine prefăcătorii puse pe fanariot într'o poziţiune foarte critică: el nu ştia la ce să atribue lacrimile şi furiile de amor ale amantei sale.

Greaca începu iarăşi a ofta şi a lăcrima.

— Ce ai, Duduco, de plângi şi oftezi, o întrebă fanariotul cu un aer în care se vedea disperarea şi curiozitatea. Spune'mi cine te-a supărat?

— N'am nimic, nu m'a supărat nimeni.

— De ce plângi dar? De ce oftezi?

— Plâng nenorocirile mele.

— Şi cari sunt acele nenorociri; nu te îmbrac? nu ți dau de mâncare şi casă? în sfârşit nu te iubesc mai mult decât pe mine? Nu vezi ca amorul tēu m'a *zalissit*, am ajuns ca *Manea nebunul*?...

— Prefăcătorii bărbăteşti şi nimic mai mult.

— Nu, duduco, pe viul Dumnezeu te iubesc din toată inima.

— Dacă m'ai iubi, m'ai lăsa şi pe mine să mă duc la plimbare, la teatru nemţesc şi la comedie; nu m'ai ține închisă ca p'un papagal, şi îmbrăcată cu trențele astea ca o preoteasă de mahala.

— Dar bine *giuvaericale'e*, ce ți am trămis la zina mea, *cumaşurile* de rochi, şalurile; toate acestea le numești trențe? zise fanariotul ofensat şi atins de nemulțumirea amantei sale.

(Va urma).

SFATURİ

Dacă vrei să scoți o pată de cerneală de pe un covor, dupe-o învelitoare de masă, etc. udă pata cu puțin lapte, absoarbe'l c'un burete, mai pune alt lapte și absoarbe'l din nou cu buretele, până ce pata dispăre cu desevirșire.

* *

Dacă ai pătat cu lapte sau cu cafea o stofă de mătase, de lână, sau de altă țesătură, întinde glicerină peste pată. Apoi moaiă în apă de ploaie căldicică o bucată de pânză curată, și freacă pata până ce iese. Calcă stoffa c'un fier cald, până ce se usucă. Acest mijloc nu st. ică nici o culoare, fie cât de delicată.

* *

Dacă în localitatea unde trăiești, n'ai apă limpede de băut și nici filtru cu care să o limpezești, iată un mijloc prin care poți evita d'a ți se depune în stomach toate mu dăriile ce conține apa:

Ia o glastră de flori, astupă-i bine gaura de la fund c'un burete des, așterne pe fund un strat ca de două degete, cărbune pisat, — mai așterne tot atâta nisip curat; umple apoi restul vasului cu pietricele bine spălate.

Umple acest vas cu apă, și așează'l peste un altul, în care va curge o apă bună ca cea de izvor.

BIBLIOGRAFIE

D-nul George S. Ioneanu, a tipărit o interesantă broșură: *Superstițiile Poporului Român* (Deosebite credințe și obiceiuri) pe care d-nia sa le-a adunat și întocmit într'o colecțiune.

Dupe cum chiar autorul spune, în prefața acestei cărți, s'a tipărit la noi multe colecțiuni populare române ca, colecțiuni de *Basme, Ghicitori, Proverbe, Poesii populare*, etc., însă o colecțiune completă de superstițiile poporului român nu există. D-nul Ioneanu decî, umple acest gol cu colecțiunea de față, făgăduind ca într'o nouă edițiã să o mai completeze.

Această colecțiune se poate procura de la *Librăria editoare, A. Davidescu, din Buzeu*, pe prețul de 70 bani.

CORESPONDENȚA NOASTRA

D-lui V. Verd.—*Gara Crețești*. Mai trimiteți și altele; judecând dupe cele primite, e semn ca viitorul să calce pe urma Prutului.

D-lui Gr. Munt.—*Huși*. Mai încercați și cu altele. Pentru cele primite, nici o nădejde.

D-ra El. I.—*Galafș*. Priimit! Dar pe lângă dreptul ce ne dați, dați-ne și pe acela de a urma pe rând, ca la moară.

D-lui I. N. I.—*Calafat*. In adevăr, focul care arde pe năbușite, izbucnește din când în când. Păcat numai că-i trebuie une ori și câte un chibrit. Ține socoteală însă că e monopol pe chibrituri. — R. L. e ceva stupid; nu merită nici o atenție; totuși vom căuta să-ți trimitem. Pentru cel nebun, cine scuișă în obrazul altuia, îi cade scuișatul în sân. Ce o fi zicând B.....? Cine s'aseamănă s'adună!

D-nei S.—*Sinaia*. Cântecul trebuie pus pe note. *Vârtejul* ar mai trebui *vârtejit*. Sincer vorbind, ne așteptam la pietre prețioase din mijlocul munților. Nădăjdum însă că veți da peste vro mină.

D-lui M. D.—*Pitești*. Așa da! A trebuit să te căutăm cu luminarea. Dar... *evrica!* trăește Bondoroagă!..

D-lor *Abonați*.—*În Țară*. Cei care au primit mai multe numere, sunt rugați a înainta abonamentul, căci alt-fel ne pun la bănueli.

Cei care sunt întârziați cu plata, să se grăbească; căci alt-fel începem pomelnicul, chiar de numărul viitor.

Cei care se mută de Sf. Dumitru, să ne comunice noile adrese, căci la dimpotrivă, îi declarăm cu *domiciliul necunoscut*.

HOGG, Farmacist, strada Castiglione, 2

LA PARIS

SINGUR PROPRIETAR

HUILE DE HOGG

OLEI DE FICAT DE MORUN NATURAL

De o eficacitate sigură, constatată prin o experiență de mai bine de 20 de ani, contra *maladiilor de piept, Phtisia, Bronchite, Guturaie, Tuse tenace, Afecțiuni scrofuloase, Tumori glandulare, Maladii de piele, Dartre, Pole Albe, Stăbiciunea generală, etc.* și pentru a întări copiii *slabi și delicați*; este dulce și lesne de luat.

A se feri de oleinrile comune și mai ales de acelea a căror compozițiunii, *imaginate de speculațiune* pentru a înlocui oleiul natural sub pretext de a-i da o eficacitate mai mare și un gust mai plăcut; ele nu fac de cât a irita și a obosi în zadar stomacul, ba chiar pot fi și periculoase câte o dată.

Pentru a fi sigur de a avea *adevăratul oleiul de ficat de morun natural și pur*, a-și procura **Oleiul lui Hogg**, care nu se vinde de cât în *flacone triangulare* (model depus). — *A exige numele lui Hogg*, precum și atestațiunea d-lui *Lesueur*, șeful lucrărilor chimice ale facultății de medicină din Paris, care se găsește pe eticheta fie-cărui *flacon triangular*.

Deposite în principalele **Drogherii și Farmacii**.

De arendat moșia *Lopadina* sau *Valea Dulce*, din plasa Podgoriei, județul Prahova, în apropiere de Ploești. Are pe dânsa han, moară, casă de locuit, loc orabil, vii și livede cu pruni.

Doritori se pot adresa ori-când la administrația acestei reviste.

CROMOGRAFUL-ALB

Este un aparat cu care se pôte tipări ori-ce scriere necesită a se reproduce în mai multe exemplare. Pôte tipări circuli, anunțuri, programe, etichete, conturi, facturi, adrese, buletine, planuri, desemnuri, **Cărți de vizită** și ori-ce alte scrieri, fără nici o greutate și în cele mai estine condițiuni, așa în cât nu mai e nevoie să alerge cine-va la tipografie, de cât pentru lucrări eminate de mare tiragiū. Este indispensabil tutulor cancelariilor publice și particulare, posedând deja de la cele mai multe autorități certificate de mulțumire. Se recomandă mai ales d-lor comercianți, ingineri și direcțiunilor de școli, care, în lipsă do copisti pot găsi marī avantaje în Cromograful-Alb.

Cromograful-Alb — producțiune română, cel mai perfecționat din câte s'au inventat, — se poate efectua în ori-ce mărime, dupe comandă, și se trimite, imediat după primirea costului, în ori-ce localitate a țerei.

PREȚUL FORMATELOR

Format No. 1 în mărime de o colă de hârtie : 18 Lei

" " 2 " " " 1/2 " " " 10 "

" " 3 " " " 1/4 " " " 5 "

Un kilo pastă de rezervă, păstrată în cutie: 5 "

O sticlută de cernelă chimică violetă . . . 80 b.

O sticlută de cernelă chimică colorată . . . 1 leū

Sunt cerneluri de tôte culorile: verde, galben, roșu, albastru, negru, etc. a câte un leū sticlută. Se pôte imprima cu ele ori-ce desemnuri în culori, mai ales hărți și planuri.

Pastă de rezervă nu se vinde de cât cumpărătorilor vre-ueia din formatele No. 1 sau No. 2.

DEPOSITUL. Numai la *Administr. Revistei Literare, Strada Regală No. 4, București*, unde se trimit direct comanda și banii.

Cine primește două numere consecutive din **Revista Literară**, se consideră ca abonată, și prin urmare este rugat a înainta costul abonării la administrațiune.

Persoanele cari nu doresc a se abona, sunt rugate a înapoia numerile imediat la primirea lor, căci la cas contrariū li se va pretinde plata lor.

Administrația.

NOTĂ

Din cauza aglomerării de materii, vom da în numărul viitor urmarea la articolul „Theatrul Național”, început în No. 16.